מתני' סוכה המדובללת ושצילתה מרובה מחמתה כשרה. המעובה כמין בית אע"פ שאין הכוכבים נראין מתוכה כשרה : **גמ'** מאי מדובללת אמר רב סוכה ענייה ושמואל אמר קנה עולה וקנה יורד, רב תני חדא ושמואל תני תרתי, רב תני חדא סוכה מדובללת מאי מדובללת מדולדלת שצילתה מרובה מחמתה כשרה ושמואל תני תרתי מאי מדובללת מבולבלת ותרתי קתני סוכה מבולבלת כשרה, וצילתה מרובה מחמתה כשרה. אמר אביי לא שנו אלא שאין בין זה לזה שלשה טפחים אבל יש בין זה לזה ג' טפחים פסולה *(אמר) רבא אפילו יש בין זה לזה שלשה טפחים נמי לא אמרן אלא שאין בגגו טפח אבל יש בגגו טפח כשרה דאמרינן חבוט רמי. אמר רבא מנא אמינא לה דכי אית (א) ביה טפח אמרינן חבוט רמי וכי לית ביה לא אמרינן חבוט רמי, דתנן *קורות הבית והעלייה שאין עליהם מעזיבה והן מכוונות: טומאה תחת אחת מהן - תחתיה טמא, בין התחתונה לעליונה - ביניהן טמא, על גבי העליונה - כנגדה עד לרקיע טמא. היו העליונות כבין התחתונות: טומאה תחתיהן - תחת כולן טמא, על גביהן - כנגדן עד לרקיע טמא, ותני עלה *בד"א בזמן שיש בהן טפח וביניהן פותח טפח אבל אין ביניהן פותח טפח טומאה תחת אחת מהן תחתיה טמא, ביניהן ועל גביהן טהור אלמא כי אית ביה טפח אמרינן חבוט רמי וכי לית ביה טפח לא אמרינן חבוט רמי שמע מינה, יתיב רב כהנא וקאמר להא שמעתא, אמר ליה רב אשי לרב כהנא וכל היכא דלית ביה טפח לא אמרינן חבוט רמי והא תניא *קורה היוצאה מכותל זה ואינה נוגעת בכותל זה, וכן שתי קורות אחת יוצאה מכותל זה ואחת יוצאה מכותל זה ואינן נוגעות זו בזו: פחות משלשה אינו צריך להביא קורה אחרת, שלשה צריך להביא קורה אחרת, *רבן שמעון בן גמליאל אומר פחות

מתני' סוכה המדובללת · לקמן מפרש לה בגמרא : ושצילתה מרובה מחמתה כשרה · ליכא לאקשויי תנינא חדא זימנא (לעיל דף ב·) שחמתה מרובה מצילתה פסולה, אינן דומות זו לזו - דמיקשיא קשיין אהדדי כדרמינן להו בגמרא ומשנינן : המעובה כמין בית · שסכך שלה עב מאד : **גמ'** ענייה · שיש בסככה קנים מעט ויש בה אויר הרבה אלא שאין בו שלשה ביחד : קנה עולה וקנה יורד · שלא השוה הסכך להשכיב הקנים זה אצל זה אלא אחד למעלה ואחד למטה ומתוך כך חמתה מרובה מצילתה ואשמעינן מתניתין דאמרינן (ב) כל שאילו היו מסוככין בשוה היתה צילתה מרובה מחמתה כשרה : (ג) רב תני חדא · מדובללת ושצילתה מרובה מחמתה אחדא סוכה קיימי ושמואל תני מתני' בתרי סוכות רב תני חדא סוכה שהיא ענייה שהיא מדובללת מדולדלת אם צילתה מרובה מחמתה כשרה : ושמואל תני תרתי · סוכה מבולבלת כשרה דאמרינן רואין, ושצילתה מרובה מחמתה מילתא אחריתי היא דאשמעינן נמי בסוכה ענייה שיש בה חמה, אם צילתה מרובה כשרה : לא שנו · דשמואל דקנה עולה וקנה יורד כשרה דאמרינן רואין : אלא דאין בין זה לזה שלשה · דכל פחות משלשה חדא היא : שאין בגגו · בקנה העולה רחב טפח דלאו שם אהל עליה לאחשובי ולמימר ביה חבוט רמי · השפל והשלך אותו על האויר שתחתיו דהיינו נמי ענין גוד אחית אלא לענין מחיצה דהוי חודה של מחיצה שייך למימר גוד אחית משוך אותה והורד, ולענין המוטל לרוחב ובא לסתום אויר שייך למימר חבטא : אמרינן חבוט רמי · כשגבוה שלשה ויותר, דאילו בפחות מג' לאו חבוט הוא שהרי הוא כמושכב עליו : ה"ג להך מתניתין באהלות קורות הבית והעלייה שאין עליהן מעזיבה והן מכוונות: טומאה תחת אחת מהן תחתיה טמא, בין התחתונה לעליונה ביניהם טמא, על גבי העליונה כנגדה עד לרקיע טמא. היו העליונות כבין התחתונות - וטומאה תחתיהן תחת כולן טמא, על גביהם, כנגדן עד לרקיע טמא · וה"פ קורות הבית אותן שהעלייה עשויה בהן שקורין שוליב"א קורות העלייה הן שהגג עשוי בהן שקורין טרי"ב, וגגין שלהן חלקין היו ושוין ומניחין הנסרין מקורה לקורה כמין תקרת עלייה : שאין עליהם מעזיבה · ולא נסרים, ומעזיבה לאו דוקא נקט אלא דסתם היכא דליכא מעזיבה ליכא נסרים : והן מכוונות · העליונות מכוונות כנגד התחתונות ומאהילות עליהן : טומאה תחת אחת מהן · תחת אחת מהתחתונות : תחתיה טמא · על פני כל אורכה דיש ברוחבה טפח כדמפרש לקמן ומביאה את הטומאה וכל שאר הבית מטה ומעלה טהור ואף כנגד אותה הקורה למעלה דהיינו בינה לבין העליונה (ד) ואין טומאה אלא תחתיה לבד : בין תחתונה לעליונה ביניהן טמא · כל כלים שבין אותם השתים טמא שהעליונה מאהלת על הטומאה ומביאה את הטומאה על פני כל אורכה תחתיה : על (ה) העליונה · ואם טומאה על העליונה : כנגד הטומאה עד לרקיע טמא · שהרי אין דבר חוצץ הימנה ומעלה : (ו) היו העליונות כבין התחתונות · שלא היו מכוונות זו כנגד זו אלא העליונות מכוונות כנגד האויר שבין התחתונות: טומאה תחת אחת מהן תחת כולן טמא דאמרינן בכל העליונות חבוט רמי והשליכם בין התחתונות והוי כל הבית מקורה והוי אהל אחד וכדמוקי בברייתא שהיה רוחב העליונות כשיעור אויר שבין התחתונות : ותני עלה · הכי גרסינן לה בד"א בזמן שיש בהן טפח ויש ביניהן פותח טפח אבל אין ביניהן פותח טפח טומאה תחת אחת מהן תחתיה טמא ביניהן ועל גביהן טהור · ולא גרסינן אין בהן טפח והכי פירושה בד"א דכולה מתניתין בשיש בהן טפח כשיש בתחתונות הללו טפח וביניהן פותח טפח מתוקמא מתניתין שפיר דאמרינן חבוט רמי כשהן מכוונות טומאה תחת אחת מהן תחתיה טמא והוא לא דכיון דיש בה טפח מביא את הטומאה וחוצץ בפני הטומאה הלכך תחתיה טמא ועל גבה טהור, טומאה על גבה טהור תחתיה טהור אפי' כנגד הטומאה דחוללת וכשאינן מכוונות כיון דיש ביניהן פותח טפח והעליונות רחבן כשיעור אויר שבין התחתונות כדקתני העליונות כבין התחתונות שהן כנגד האויר וכשיעורן - טומאה תחת אחת מהן תחת כולן טמא דאמרינן חבוט רמי אבל אין ביניהן פותח טפח כגלא שאין ברוחב העליונות טפח טומאה תחת אחת מהן מן התחתונות תחתיה טמא והוא לא, דלא אמרינן חבוט רמי : ביניהן · בין התחתונות לעליונות *כשהן מכוונות טהור והוא הדין בשאין מכוונות שעל גבה טהור ותחתיה טמא דכיון דיש בה טפח מביאה טומאה לכל אורך שתחתיה וחוצצת בפני הטומאה לטהר על גבה ומאן דגריס אין בהן טפח טועה דאם כן טומאה תחת אחת מהן אין כל תחתיה טמא דאין בה שיעור להביא טומאה ואין על גבה כנגד הטומאה טהור שאין בה שיעור לחוץ וטומאה על גבה כנגד הטומאה טמא ומתחתיה נמי טמא דטומאה בוקעת ויורדת שאין בה שיעור לחוץ ובתוספתא [דאהלות פי"ג] גרסינן בהדיא במסקנא במה דברים אמורים פעם שניה וגרסינן הכי במה דברים אמורים כשיש (ז) פותח טפח אבל אין ביניהן כו' : הא שמעתא · דרבא : פחות מארבעה כו' · רבן שמעון סבירא ליה פחות מארבעה לבוד בכל דוכתא :

שתי

קנה עולה וקנה יורד · שלא השוה את הסכך להשכיב את הקנים זה אצל זה אלא אחד למעלה ואחד למטה ומתוך כך חמתה מרובה מצילתה ואשמעינן מתני' דאמרינן רואין כל שאילו היו מוסככין בשוה היתה צילתה מרובה מחמתה כשרה כך פירש הקונטרס · משמע לפירושו דכשיש בין זה לזה שלשה דפסולה לאביי היינו מטעם חמתה מרובה מצילתה ולא יתכן דכיון דלאי קיימא חמה בראש כל אדם היתה צילתה מרובה אין לפסול בשביל חמה הבא מן הצד באלכסון ועושה אותה חמתה מרובה אלא היינו טעמא משום דלא חשיב סכך להצטרף כי האי גונא כשיש בין זה לזה שלשה אבל כי ליכא שלשה כלבוד דמי והכל אחד :

קורות הבית והעלייה · משנה היא במסכת אהלות פרק י"ב ותני עלה בברייתא היא כך היא שנויה בתוספתא דאהלות במה דברים אמורים בזמן שיש *ביניהן פותח טפח אבל אין *ביניהן פותח טפח וטומאה תחתיהן תחתיה טמא על גביהן וביניהן טהור ביניהן או על גביהן כנגדן עד לרקיע טמא ותחתיהן טהור בד"א בזמן שיש בהן פותח טפח אין בהן פותח טפח טומאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת והשתא הך ברייתא אסיפא דמתניתין קאי שהעליונות כבין התחתונות דכשהתחתונות אין בין זו לזו פותח טפח כמלא דעליונות אין בהן פותח טפח שהן כבין התחתונות הלכך כשיש טומאה בתחתונות תחתיהן טמא שכל אחת ואחת מביאה טומאה על כולה הואיל ויש ברחבה טפח וביניהן טהורות כיון דאין בעליונה רוחב טפח לא אמרינן חבוט רמי ליחשב האויר שבין התחתונות כסתום ועל גבו נמי טהור דחוללת בפני הטומאה דכיון דיש בו ברחבו טפח והדר קאמר בד"א דמביאות טומאה וחוצצין כשיש ברחבן של התחתונה טפח אבל אין ברחבן טפח בין שהטומאה תחתיהן בין שהטומאה על גביהן כנגד הטומאה טמא ומן הצד טהור :

הא

נ"ל רבא אמר וכ"ה בר"ן

אהלות פי"ב מ"ס

[תוספתא דאהלות פ"ג]

עירובין יד. לעיל יח.[וש"נ]

[עירובין ס. וש"נ]

[פי' רש"ל ורש"א]

ה א מיי' פ"ה מהלכות סוכה הלכה יט כ סמג עשין מג טוש"ע א"ח סי' תרל"א סעיף ד :

ו ב ג ד מיי' שם הלכה כא טוש"ע שם סעיף ה :

ז ה ו מיי' פי"ז מהל' טומאת מת הל' ו :

◆

רבינו חננאל

מתני' סוכה מדובללת ושצילתה מרובה מחמתה כשרה. רב אמר מאי מדובללת ענייה מדלדלת וחדא קתני במתני' הענייה שצילתה מרובה מחמתה כשרה שמואל אמר מאי מדובללת מבולבלת קנה עולה וקנה יורד. ותרתי קתני במתני' קנה עולה וקנה יורד ושצילתה מרובה מחמתה כשרה אמר אביי לשמואל דאמר קנה עולה וקנה יורד לא שנו אלא שאין ביניהן ג' טפחים. דאמרינן כל פחות מג' כלבוד דמי. אבל יש ביניהן ג' טפחים פסולה. רבא אמר אפי' אם יש בין זה לזה ג' טפחים אם יש בגגו של קנה העולה והיורד טפח כשרה. מ"ט אמרינן חבוט רמי. כלומר ראה העליונה כאילו הן למטה ולבוד הוא הכל כדתנן באהלות פרק י"ב קורות הבית והעלייה שאין עליה מעזיבה והן מכוונות פי' זו על זו אינה יוצאה התחתונה מכנגד העליונה וביניהן בין בתחתונות ובין בעליונות פתוח תחתיהן טומאה תחת אחת מהן תחתיה טמא. כלומר היא מפסקת ומאהלת על הטומאה מלעלות למעלה והצדדין אויר הן ואינן מאהילין. ואם הטומאה נתונה ע"ג אחת מן הקורות התחתונות דהיינו ביניהן כל דבר המאהיל באותה הקורה עד הקורה של עלייה המכוונת כנגדה טמא. ואם הטומאה בקורה העליונה כל דבר המאהיל על אותה קורה עד לרקיע הכל טמא. אם היו הקורות העליונות רחבות כשיעור האויר שבין התחתונות תתונות אותן הקורות של עלייה כנגד האויר שבין קורות הבית טומאה תחת אחת מהן תחת הקורות התחתונות*) הבית כאן טמא. אין הקורות של בית מפסיקות שהרי עליונות נתונות באויר שבין קורות הבית וכשמאהיל על מקצת מאהיל על הכל. ותני עלה בתוספתא כלומר מפרשא בברייתא בד"א בזמן שיש בהן בקורות טפח וביניהן פותח טפח והקורות העליונות כנגד הפותח טפח. טומאה תחת אחת מהן הכל טמא. אבל אין

*) נראה דל"ל כל הבית טמא דכאן אין הקורות של בית וכו'.

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' דכי אית בה טפח וכו' וכי לית בה טפח לא אמרינן: (ב) רש"י ד"ה קנה עולה וכו' דאמרינן רואין כל שאילו וכו' וכשרה : (ג) ד"ה רב וד"ה ושמואל וד"ה רב תני סד"א : (ד) ד"ה תחתיה טמא וכו' לבין העליונה טהור ואין טומאה : (ה) ד"ה על גב העליונה : (ו) ד"ה היו העליונות וד"ה טומאה סד"א : (ז) ד"ה ביניהן וכו' בד"א כשיש בהן פותח טפח אבל אין בהן פותח טפח טומאה בוקעת.ועולה טומאה בוקעת ויורדת סס"ד :

נושא
דינים שונים
בסכך

מבנה ◇
רב/שמואל
מח' במהו סוכה
המדובללת
הארה:
תוצאה של
מחלוקת הנ"ל היא
ששמואל יש מצב
שסוכה שחמתה
מרובה מצילתה
תהיה כשרה והיינו
אם סככה
מדובללת

נושא (דף כב' ב')
קנה עולה וקנה
יורד;
"חבוט רמי"
מבנה
⏢ (מחקר)
שאלות/קושיות
▽ תשובות
ב' מצבים של
קורות בית ועלייה
בדיני טומאת אהל
1. מכוונות
2. העליונות
כבין התחתונות

תת נושא
דינים בשיעור
קורה שעל גבי
מבוי